

ԱՆՅՈՒՄԻՆԻ ՆՈՐ ՄԱՌԱՅՈՒ-
ԹՅՈՒՆԸ

ԳՅՈՒ-ում հաշտությանը կիրառվել է հետիոտների անցման տեղը նշելու մի նոր եղանակ: Գրա էությունն այն է, որ ասֆալտի մեջ ներհալում են այլումինի մանր հատիկներ, որոնք շատ լավ անդրադարձնում են ինչպես արևի, այնպես էլ արհեստական լույսը: Ասֆալտը այլումինով «ներգադելը» ավելի հարմար և տնտեսապես ավելի ձեռնտու է քան ներկը, գունավոր ասֆալտը, մետաղե «կոնակները» և այլն:

«ՆԵՂՈՒԿ ՔԱՐ»

Ահատանում Շինարարական տեխնիկայի ինստիտուտի աշխատակից Անտոն Պյակովսկին մշակել է այնպիսի մի հեղուկի ռեցեպտուրա, որն ունի տիֆուսով հատկություններ: Երբ այդ հեղու-

առաջնամասում հունի ողողումը ստացվում է շատ ավելի փոքր խորություններ և լայնություններ, քան խուլ լայնական խթանների դեպքում:

Միջանցիկ խթանի ետնամասում հոսանքի կազմությունը շատ խրթին է: Գետի հոսանքը, շրջանցելով խթանի գլխամասը ձեռք է բերում որոշակի ուղղություն դեպի ողողվող ափը:

Խթանի միջանցքներով հոսող ջուրը ճանապարհին ընդհարվում է խթանի գլխամասը շրջանցող շիթերի հետ և փոխում նրանց ուղղությունը դեպի հունի կենտրոնը:

Այս շիթերը մեծ հեռավորության վրա միայն կարող են հանդիպել ափին, այն էլ հանգստացած վիճակում, որովհետև երկու շիթերի բախման ժամանակ սպառվում է մեծ քանակությամբ էներգիա:

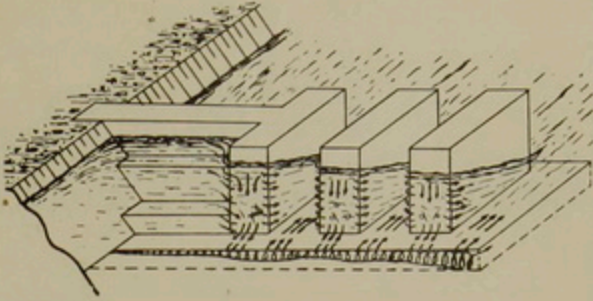
Իսկ խթանի գլխամասը շրջանցող հատակային հոսանքը, որ հարուստ է և հազեցած հատիկային ջրբերուկներով, քիչ է ենթարկվում միջանցքներով հոսող շիթերի ազդեցությանը, շարժվում է մինչև ափի լանջը և նրանով բարձրանալով վերև հասնում ջրի ազատ մակերևույթին: Այնուհետև խառնվելով մակերևույթային հոսանքներին, շարունակում է իր ճանապարհը մինչև հաջորդ խթանի ազդեցության գոտին:

Ջրբերուկներով հարուստ հատակային շիթերը, ափալանջով բարձրանալիս անընդհատ կորցնում են իրենց արագությունը և համաձայն ջրբերուկների հիդրավլիկ խոշորության, հոսանքից անջատվելով նստում են հունում, ափին զուգահեռ մի առանձին երիզով:

Ժամանակի ընթացքում այդ երիզը աճելով վեր է ածվում երկայնական հողաթմբի, որն ի վերջո միանալով ափին, վերականգնում է ողողված ափը և ուղղում հունը:

Այս եղանակով սկզբում հաջողվեց դադարեցնել ափի ողողումը Արաքս գետի մի քանի հատվածներում, իսկ հետագայում վերականգնել նաև ափի նախկինում ողողված հատվածները:

Միջանցիկ հիդրավլիկ դիմապատով խթանները տեղական պայմաններից և հնարավորություններից ելնելով, կարելի է պատրաստել մետաղալարի ցանցարկղներից (գարիոն), որոնք լցվում են բարարեկորներով կամ գետափում և հունում

հայթայթվող կոպճաքարերով, քարե շարվածքով, գերանալանդակներով (ոլուժեր), երկաթբետոնե միջնորմային հավաքովի սալերով, ցցերով ու խոշոր տրամագծի, խոտանված բետոնե և երկաթբետոնե խողովակներով:

Մեր մշակած այս խթանները, Հայաստանից բացի, հաջողությամբ կիրառվում են նաև այլ ռեսպուբլիկաներում:

Կառուցվածքի լավագույն գնահատականը տեղից ստացված նամակներն են.

«Ինգուրիի փերի ամրացման համար նախկինում օգտագործվող միջոցառումները, — գրում են նամակներից մեկում, — ոչ մի էական օգուտ չէին տալիս: Առաջին իսկ հեղեղի ժամանակ նրանք քանդվում և ողողվում էին:

Ձեր խթաններն արդեն աշխատում են մի քանի տարի և դիմացել են ավելի քան տասը հեղեղի: 1963 թվականի հեղեղներն առավել մեծ ու տևական էին Ինգուրի գետի վրա հիդրոմետ պոստերի գոյության ողջ ժամանակամիջոցում: Ինչպես ասում են, այս նոր միջանցիկ խթանները քննությունը բռնեցին գերազանց»:

ԵՐԿՆՐԻՑ ԱԼՄԱՍՆԵՐ

Վերջերս գիտնականները ռենտգենյան նկարահանման ենթարկելով երկնաքարերից մեկը, անսպասելիորեն նրա մեջ ալմաստ հայտնաբերեցին: Պարզվեց, որ նրանց մեջ կան նաև բավական խոշորները:

Այդ երկնային գանձը եգպի չեր. ալմաստ գտնվեց նաև երեք այլ երկնաքարերում: Աստղա-

կը լցնում են անօրի մեջ և քափահարում, այն գրեթե չի տարբերվում սովորական պղտոր ջրից: Բայց բավական է կարճ ժամանակով հեղուկը հանգիստ բողնել անօրի մեջ, որպեսզի այն վերածվի ամուր ֆաբի: Եթե անօրը քափահարեն, ֆաբը նօրից կվերածվի հեղուկի:

Նոր նյութը ամենից առաջ կիրառում կգտնի ճիդրոլոգիայում:

ԿՈՐԾՎԱԾՔԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ԲԱՂԱԳՐԱՆՅՈՒԹԵՐ

Ձեխասլովակիայում պատրաստված է «Պերմաֆիկա» կոչվող մի բաղադրանյութ, որով մշակում են վիսկոզային մանվածքը: Այդ բաղադրանյութերով մշակված մանվածքը չի ճմբրվում ո՛չ քաց, ո՛չ էլ շոր վիճակում, շատ արագ չօրհանում է, լվանալուց հետո արդուկի կարիք չի զգում:

Իսկ մի այլ բաղադրանյութ, այսպես կոչված «Սլովապրենը», տեխսիլ արհեստական մանրաթելն ապահովում է զուևաթափվելուց: Հետաքրքիրն այն է, որ Հարավային Սլովակիայի գյուղացիներն այդ բաղադրանյութն օգտագործում են կավերի կարճատևությունը բարձրացնելու համար:

գետները ենթադրում են, որ թանկարժեք քարերն առաջացել են տիեզերքում երկու մարմինների ընդհարումից, որոնք զարֆիտ են պարունակել:

